

la esot frusta galā magnetu ussprauduschi. Beeschi ween mehds dīsirdet runajam, ka magnetis no wairak desmit verslu aplinkuma peewelkot pee fewis wiskus negaisus un siberaus, kas padarishot leelu postu*). Bes tam, par bas-nizas buhwi mums ir jamalsa laba schlipfna. Pagasta skolu turpretim, mehds usbuhwesahm zil ween masu war**). Ja skola atradisees par nederigu, tad buhwesim atkal zitu, jo dīsimtsklungs kokus mums dos par welti***). Dasschi skolotaji, kā war nogisti, isdara sawu peenahklumu nepilnigi, ihpaschi to war redset Zefwaines pagasta skola. Pagasta wezako mehds sen efam atsimuschi par nederigu, bet, zilwelku mihlestibas un godbijibas pēhz, to ikreisās eezelam us jauna par wezako. Taš patēs butu sakams no ziteem taistības spreedejem †).

Mums ir ari daschi kreetni tautas dehti, kas singri
aissstahw pagasta teesibas, bet pagasta preefschneekem
schee nepatihk. Tas bij redsamē runas-wishru zelschanā.
Wezakajs jau preefsch balsfchanas issauza, ka tahdu un
tahdu personu lai ne-eewehlot, jo draudses lungā to ne-
apstiprinashottt), bet balsfotaji nelikahs noheedetees.
Pehrn mehs eewehlejahm jaunus pehrminderus, bet tika
apstiprinati tee vaschi wezee tt).

No isrihkojumeemi pēr mums tagad uaw ne jaumas. Daschi dod padomu, fa agrak ne-esot wehrts eesahkt puhletees, pirms weenreis ne-esot safaulki wiſi ewehrojamalee Latveesku mahklineeli, kuru starpa ih-paschi nedrihksiot truhlt Rīgas Latv. teatra direktora Adolf Alsunana lga. Wini ūaka, fa tik tad, kad Allunona ūku dūrdeschot, radischootes ihšā teatra ūmele.

Schihdi un Tschigani pee mums welk leelu lomu; wiai ir us sawas atbildibas usnahmuschees flepenas polizijas nodalu. Scheem par wadoni ir lahds moderneels.

Upmaleetis.

Is Salneekem. Scha gada rudi gan now til labi, là pehrnee, bet dauds ari newar suhdsetees — tilai lejâs tahdi pawahji. Aujas labas, ihpaschi agraki fehtas semkopi preezina. Wehlu fehtee meeschi pawifam pasuduschi; ari agraki fehtee taifisjahs nelaikâ nodsellet, bet wehfajs laiks tos attureja no bojsa eefchanaš, tà ka wehl war zeret eeguht putraimu teefu. Kortufeli auguschi labi, pat labaki par pehrnejem, bet deht flapjâ laika jau atronahs daschi puwuschi. Dahrzu faknes un kahposti pilnigi atlihdsinahs semkopja puhlinus. Seens audsis labaks par pehrno, bet deht flapjâ laika, là patc par fewi protams, dauds fliftaku faxehma.

Pog. mehnefsha 12. deenā sapulzejshā pagasta faim-neeli teefas namā, kur wini weenprahigi nodomaja dibinat uguns apdroschinafchanas beedribu un schai noluhkē jau eezezhla pagaidu preefschneezib, kurai ja fastahda statuti. Butu wehlejams, sa statutōs usnemtu ari lah-dus §§ no weesigahm beedribahm dehl beedrigas fadsh-wes weizinaschanaś; jo beedriga fadshwe muhsu puſe pawifam nepeezeefschama. Wehl kohdu beedribu dibinat butu gruhti eefpehjams.

Skolas. — Rè, labak par tahn nesfroschu, jo kas war sinat, ka ari zeen. „Valt. Semk.“ redalzija nesabojā manu sinojumu!), kas atkal usskubinatu kahdu Salneeku to papildinat, kā man otgadijabs kahdā — tā faultā — pahwestina laikrabsti, kure manu sinojumu sabojadami bij pee draudses peekahruschi wehl klahrt wahrdū „mušča.“ (Kaikam tā jauskali ißflatohs!) Zeen. Solneeka kgs gan papildinaja manu ūbojato sinojumu, bet par skolahm runadams tas ari wairak neteiza, kā tikai to, ka ar tahn stahwot koti behdigī. Ģemeslu, kadehk ar tahn stahw til behdigī, un kas teescham butu gaismā zekams. wiñsch nar ne peeminejis, jeb laikam tas ari noslīhžis nemaldigās redalzijas farlanajā tintē. Gan ziti leelahs, ka tee sinot ēemeslus, kadehk minetā lapā newarot pahr Salneeku skolahm plaschi pahrrunat, bet ej nu fasini, waj teem taifniba — warbut, ka skolas ūtougl, ja tee ir paschi semneeki, peeminetam laikrastam mihi. Ko tu, grehka zilwelis, saproti no tahn dahm augstahm leetahm! Nahtrite.

No Leel-Eseres. Dimdet dimdej' Leel-Eser,
Kas tad wiwu dimdinaja?
Tautas dehli dimdinaja,
Tautas dseefmas skandinaja.

Swehtdeen, 17. julijsā ū. g. Leel-Eserneeki iſtribloja ūlumu ūwehtlus Leel-Eseres muſchās jaufajā parkā, tuxu preelfch ūhi noluhla zeen. barons fon Nolkena ūgs laipni atwehlejo, pats wiſadā ūnā valihdsedams, lai ūwehtki jo piſnigi iſdotos, zaur to zeen. fon Nolkena ūgs ir leelu pateigibū iſpelniſees. Leetus laiks gan daſhu no ūwehtlu opmeleſchanas aiflaweja, jo leetus no- ūtahjabs tikai pulksten 3 vebz puſdeenas; ta ari bij ta

^{*)} Schogad waits weetās tila no pehrkora resperts

**) Seemā bus pītala.

***) It deenas mahte rauſchus nezej.

†) Gode, sam gods, teefas wiham brandwihsa glahse
‡) Sj. Snedt. tē down.

††) Ra ſpehle, ta danjo
†††) Re-er ge ſtora lau

1) Balt. Semjopja redakcija gan tā nedarihs; tai

lawru, us fam atfpeestees. Ned.

waina, ka istihkota jeem kase nelahdā atlikuma nebij, bet
tik libdīgi isdosħanas sedsa. Atlikums bij nolemts
preefsħi lassħanas bibliotekas dibinashħanas. Zeju, ka
zeen. Leel-Exerneeki, tadehk ka pirmo reiħi nejjidewahs,
meerha neliksees, bet jo projek publisees tautas gor
strahdat. Sirfniga patelziba salmu swieħku iſteħkota-
jeem! Ho lillab fahrtibas finn, ka ari bagatigħa pro-
gramma ħspilidħana notika til jauki, ka labaki newareja
weħleħtees. Likai schehl, ka Exerneekiem pascheem naw
dseidataju kora, (schejjenes skolotaju fungeem ne-eżot
walas dseedit mohżiit), tadehk bij luuġti Xewħej
dseidataji, kuri ari scho luuġumu ħspilidija un pubblika
joula jaħdm tautas dseeffmam hix epprezzinaja. Sirfnigi pa-
teizamees Xewħej dseidataju wadonim Budewiha tgħali,
ka ari dseidatajeem, var jaunk dseedaħħanu! Zeju, ka
Leel-Exeres vagħaż-za skolotaju lungi bus labu preeħ-
ħiġi reħmu sħċċeess un waix or newaku neażżejjeb din sees,
bet drihsa lailk dseedaħħanak beedribu dibinahs.

Newis flinfojot un gulos tantu godā zet;

Bet fur wihri freetni strahdà, tur til tauta se!

Besvarſchu Wilums.

No Kuldīgas apkārtnes nesen awīses nesa schahdu jau: Gods — kād Kuldīgā wehl tik 100 eksemplaru Lāvīsheles esot atlīzees Un tuhdaļ pehz tam biji lafams schahds pēcīlīmejums: „Tas nelezzina Kuldīgas un apkārtnes attīstību.” Schē nu pats no fewiē rodahs jautajums: kapehz tas tā notizis? Kapehz zītr laikrāstu tik kāda tās dala no mineta skaita schē jeeni apmeklē? Un kādeķ no šīhīs tik 100 eksemplaru ween atlīzis? Tas notizis tapehz, ka schējeenes attīstības eestahdes wiſu attīstība s̄weschā walodā un Lāvīse garā. Lai gan Kuldīgā ir prahws flaitlis skolu, kurā ar wiſu waru mahza wiſas mahzības s̄weschās walodā (un „Latv. Awīses” gorā), ka lai kautini waretu a sekmī weetigo „Anzeigeri” un „tungas” par wiſeem ofizeeru schkandaleem pāhlaūt, (schogad daudz raksta par ofizeereem), tomeihi wiši newar zaur sawu attīstībi mahzīgam pāhwram pēcīlītees un tapehz greechahās pee sawas wahrnas un tā tad ir isnahzis 100 eksemplaru. Apmeklēdamās vagahjuščā seemā daschās vagosta skolas Kuldīgas aprīnki, es pāhlezzinajos par Wahzu walodās sekmī. Pirmās seemas skolnekeem un ari zītem Deewwahrdū grahmatas jeb bībīleš stahsti Wahzu walodā, proti: weenā pušē pa latviski, otrā pa wahzīski. No skolotajeem dabuju finat, ka bes schahn Deewwahrdū Wahzu stundahm teesot dotas wehl fewiēkas mahzu stundas. Tā kā behrīneem jastahsta bībīleš stahsti pa wahzīski, no galwas išmahzītees, tad war ga domat, zīk behrīs tikumigi zaur wišeem war but attīstīts. „Ko lai dara, zeen. mahzītājs to pawehl”, fakt skolotaji. Apwaizajos ari par Sterfa, Spalvīna gra matikahm, bet tāhdu jau ne-eewed skolas. Tapēhz ari muhfu grahmatu pāhdotawās schō pehdejo nemās netur preeksch pāhrīdīšanās: tur atradīsi tik „Venezījas aſīns

nakti un dseefmu graham. un — nowa wehrtis minet...
Ta mahziti un attihstti un zaur Lawischeles garu daud
gadus audfinati, wehl newar til drihst atsfazitees no wi
nahm.... Tapat ari eet pee teefahm. Wisur swescho
waloda teek leetata rafsiðs un beeschi, fur til tas eespeh
jams, ari farunâs, ta sâ lad ir jaissludina spreedums
tad gruhti nahkohs isskaidrot nemahkulam Wahju walod
das spreedula pilnigu saturu. Bif gruhti eet tahdeen
teefuescheem, kas nesin teefajamo walodu, to es peedfih
woju fahini mehnesh pee weenâs Kuldigas teefas, fur te
fauzamais „fameerinatajs“ - teefnessis gribaja diwus tee
fajamos fameerinat. Zeen. kgs gan zihtijahs ar wifahn
adwokata formahm un terminaem peerahdit, ta meer
baro — nemeers posta, un ka miholesiba ir augstala pa
eenaidibu, bet nejaudaja to isteikt un nopusdamees
„eelfchâ ir, bet ahrâ nenahk!“ astahja preefchistabu
Warbut wirsch fawu noluhtu butu panahjis, ja finatu
walodu, un ta tad waretu isskaidrot
— Newis ween til schâis swarigâs weetâs Wahju wa
loda un „Lawischeles“ domu pamati teek weizinati u
kopki, bet wifas weetâs un leetâs. Pafolo ween til p
Kuldigas grumbainajahm un dublaihajahm eelahm, ee-
ta fauzamâs „konditorijâs“, restorâzjâs, kabakâs wa
Schihdu un zitu weikâls — juhs ar leeliski isplehstahn
azim usskatihs, ja Juhs pa wahzifki nerunafeet. Pa
wahzifki Juhs swieizina ar „mojen“, pa wahzifki ari sobo
pa wahzifki ari ehmojahs. Pat babbinaâ seenu folie
damas treez pa wahzifki ar Schihdiu, starastu; puila
pa eelahm jau zitadi nelamajahs, ta wahju walodâ
Kad nu til siipra ir mineta waloda, tad ari ta fau
zamee „kulturas steepeji,“ kui Kuldiga beeschi ween pa
rahdahs, fawas kulturigâs mahkflas israhda til pe
nahzigâ walodâ. No paschas seemas jau wasajah

pā eelahm radfneeki, zilwelu defmit, sad tee nosudo
tad oifal ziti usnahza, tik leelakā skaitā, starp kureer
ari behrni bij. Puhta wini Preuhshu kara dsee
mas un poschi ari isskatjhabs uhfaimi pehz saldateem
Par wineem nu gan runaja loti nepathikamas leetae
Neha skaitā wai usahd zatā kureerat wafin iżtun

neeks ar sawu upura kousu — zepuri, steidsahs pee loga waj mahjā eelschā, kur ar sawu: „bitte“ gaidija peh nabaga dāhwanaas. Kad wairak famela, tad laida wehl walā. Man strahstija, ka weens waronis, sawam eenaid-nee kam gribedamē atreebtees, uspirzis par trihs kwarti trihs stundas spēhlet norunatā weetā, bet musslanti tiku-fchi aisdūhtī projam. Pehz scheem abrauza kwartets, kuru isdaudsinaja par „Sweedrijaas konzertneekem“, bet tee dseedoja wahzu walodā diwi deenas un tikai weenu Sweedru dseesmu par „rateniti“ ustrahwa. Sinams publicas bij deesgan un eenehmums pilnigs. Bet ne tā is-dewahs wingrotajeem un flaveeretajeem un ari balaga-neescheem. Schee ar tuftschahm kulem aigahja, ja us-luhdseji no sawas kules neatmeta kahda grafscha. Bei-dsot abrauza weens Kreewas ar pranikeem. Scho peh-dejo nu ilgaki par trim deenahm nepatureja, bet tee jau paschi nosuda meerigajeem eedsihwotajeem par preeku un meeru. — Sche wehl peemineschu par kabatas sag-leem. Pagahjuschu sfehltdeenu mahzitajs schehlojahs, ka wiham — mahzitajam — gandrihs latru tirgus deenu feewinas nedodot meera, schehlodamahs, ka weenai un otrai til un tit dauds naudas no kabatas esot issagts tirgus deenā, (tirgus ir diwreis nedelā), lai luhdsot Deewu. Iai sludinot no fanzeles u. t. t., bet fotas wijs luhdsot, turpinaja mahzitajs, wajagot pascheem glahbtees, tad ari Deewas glahbshot. Deesgan jau teekot mahziti floslās un basnizās, bet tomehr newarot is-mahzit, paschi pee naudas pasaundershanas esot wainigi jeb wainigas, ka negribot eefchuht labu lefch u un wiham noglabat sawus gruhti fapelnitus grafschus. Jo Schihdu puikas bareem staigajot apkahrt un ari zitti wasanki — kabatneeki, kuri us tam til luhkojot, kā ee-bahst roku otra kabata un paluhlot waj wijs fahrtibā, scheem negribotees strahdat un Deewu luhgt, tee fogot un laupot, zik spēhjot. Kad nofmahdjeja Frantschu un Wahzu modes lefchus un luhdsas, lai gahdajot labakas. — Mahzitajs ori finoja, ka fchis til tam wehstuli isdofhot, us kura jeb kuras wahrdā grahamata (wehstule) rak-stita. „Ja us feewas wahrdā „grahmata“ stellela, fazija mahzitajs, tad es ne par ko wiham neisdoschu“.... Labaki butu „grahmata“ stelleschanu pasta kantorim at-wehlet: mahzitajs tiktu atfawabinats no nepatikschahnahm. Esmu bijis dauds basnizās, bet tahda eeraduma nebiju wehl redsejis, kā Kuldigas basnizā pee upureshanas. Zitās basnizās gan upure diwi waj trihs pehminderi, bet weens eet feewefchu un otris wihereschu puse upuredamē; bet sche wijs trihs — weens pakal otram, pa gabalinu weens no otra. Scho sawado eerihkochanu nebutu tik nopeetni eewehrojis, ja mani nebutu brefmigi fagrustijuschi us weenu un otru puse fnaizidamees upuretaji; weens, pehdejais, pat ar upura lahtu trahipja man par galwu. Es tik ar to apmeerinajos, ka ziteem basnizeneem labaki negahja. — Sche wehl japeemin par pilseftas dahrju, kā wee-

nigo weetu, kur laudis waretu pehz geuhleem darbeem
tihra gaisa pawadit sawus atpuhschanahs brihschus. Bet
tas ta nenoteek. Dahrsu apmellek loti reti, lai gan tas
lihdsinajahs salai birsei, kur putnixi dseed un puuktes
seed. Apmellefhanai par schlehrfli ir naudas ubago-
schana, kura noteek taas wakards, kad mussika spehle.
Lai gan maksa, kuru tad nem no satra, kas grib dahrija
ee-eet, neeziga — 3—5 kap., tomehr tas ir nepatihfami
— jo satru reis tatschu now shkas naudas pee rokas.
— Jo fuhrigu eespaidu atstahj Kuldigâ beeschi jo bee-
schi redsami, pa eelahm blandoschi kroplisch. Wiswai-
rak fastopami akli. Sawadas juhtas pahraem juhs,
kad gadahs paeet garam allajam, kusch ar rolahm
gar feenu grabstidamees, us preefschu welkabs. Bet
raug, tur ir weena grumba, tur atsal stabinsch waj
durwju trepes, tur nelaimigais pakritish un sahpes few
jo leelokas padarishs. Bet alkais fina satru foli apreh-
kinat un aptauslit: winsch eet laimigi us preefschu, bes
pawadona. Ir ari tahdi, kas ar pawadoni apkahrt
blandahs, sawu „deenischko“ eeguhdami. Lai nu gan
finams, ka Schihdeem ir eedsinta ozu slimiba, kura, ka
rahdahs, ari ziteem cemichtneeleem nefawejahs peelipt,
bet neteek isskaidrots un eewehrots jautajums, kur tad
Schihdi to azu slimibu dabu, waj tad preefsch wineem
jau no debesim wina nolricht. Ne. Slimibas zehlons
ir netihriba pee Schihdeem un ziteem. Bet Kuldigâ
jau newis til Schihdu — nabadsku dshwolki ir netih-
riba, bet ari us eelas jau speeschahs. Gela nebrugeta,
dublaina, mehslu laudsas puyst pee pascheem logeem un
sehtas stuureem. Garam ween ejot gar tahdu mahju,
jau ar nahfflauki ir ja-apbrunojahs. — To wisu waja-
dseja eewehrot peenahkofhai pupei un „Lawisei.“ Kura
wehl 100 elsemplarus nebeids suhbit sawas puvesh pee-

Kritejeem. Jührneeks.
Ji Grobinas. Sesideen, 6. augustā sāb. g. pulsti,
pus astonībā no rihta, išnākļ pa zetu no Grobinas mah-
zitaja lunga preedeena laħds mahzitajo deenesneeks.
Brāzħla fkgħ, ee-eet pēc it-t. fka restorazjija, paraxem flinti,
iġġieha kieni tibqie. Il-komu u-ġieha minn-

